

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 7. septembra 1933.

Štev. 101.

Pozdravljeni, Bolgarski gostje!

V Ljubljano je prišla velika delegacija bolgarskih gospodarskih ljudi, zastopnikov najodličnejših bolgarskih gospodarskih organizacij. Z iskreno prisrčnostjo so jih pozdravili naši gospodarski ljudje v svojem krogu in z neprikrito željo, da bi bil prvi prihod bolgarskih gospodarstvenikov v Jugoslavijo in Slovenijo le začetek rednih medsebojnih obiskov, ki bi pripomogli do ozkega sodelovanja obeh bratskih narodov. Na vseh poljih naj bi se vršilo to sodelovanje, predvsem pa na gospodarskem, ker bo gospodarsko skupno delo tudi najboljša podlaga za kulturno in politično zблиžanje. Eno ko drugo pa je obema narodoma potrebno, če hočemo, da si balkanski narodi v resnici sami kujejo svojo srečo, ne pa da so le eksploatacijski objekt veseli. Bodočnost balkanskih narodov je v tem, da postanejo sami vesela, a pogoj tega je zблиžanje med Jugoslavijo in Bolgarsko.

A tudi s slovanskega stališča je to zблиžanje nujno potrebno. Slovanska misel je osvobodila balkanske narode in slovanska misel jim bo prinesla tudi gospodarsko svobodo. Ne bo vladal večno v Rusiji slovanski kurz, pride čas, ko se ta največji slovanski narod probudi, pride doba, ko se bo ta slovanski orjak začel zopet zavestati svoje slovanske misije. Prvi znaki tega probujenja so že tu in vse kaže, da bo teh znakov vedno več in več. Za oni srečni čas pa, ko bo prebujenje Rusije dejstvo in ko bo slovanska politika tudi v mednarodnem svetu upoštevana, pa morajo biti tudi drugi slovanski narodi pripravljani. Zlasti pa južni Slovani, ki jih veže en veliki skupni cilj, da s skupnim in složnim delom osamosvoje sebe od vseh škodljivih tujih vplivov, da postanejo odločujoči faktor na Balkanu.

Danes je vsled političnih nesoglasij, ki jih tuji vplivi z vsjo silo vzdržujejo, ta ideal še skoraj nedosegljiv. Toda tudi z letnja naspotja so bila premagana in zgotovljena slovanskih narodov nudi dovolj velikih dokazov za to. Kakšno naspotje je vladalo nekoč med Poljaki in Rusi! Vse slovanstvo je trpelo od tega velikega in skoraj nepremagljivega naspotja. Zaman so bila vsa posredovanja velikih slovanskih mož, ker vsa njih prizadevanja so naletela le na gluha ušesa. Ni pa še minila ena generacija od časa, ko je krvava vojna še povečala spor med Rusi in Poljaki, a že je danes na vidiku celo vojaška zveza med Poljsko in Rusijo. Naspotja preteklosti niso noben razlog proti zблиžanju, zlasti pa ne proti zблиžanju, ki je v interesu tako vzvišenega in nujno potrebnega ideala, ki veže nas in Bolgare.

Na gospodarskem polju pa se mora to zблиžanje pričeti najprej, ker tu so koristi najbolj evidentne. Povečana zunanja trgovina med Jugoslavijo in Bolgarsko koristi obema državama, skupen nastop za odpravo težav v mednarodni trgovini mora prav tako koristiti obema narodoma. Ne glede na to, pa bi vsako sodelovanje na gospodarskem polju odpiralo vedno nove možnosti medsebojnih koristi, zlasti pa na polju gospodarske osamosvojitve, ki mora biti za oba naroda kategorični imperativ zdrave gospodarske politike.

Zблиžanje zunanje trgovine med Bolgarsko in Jugoslavijo ni samo potrebno, temveč tudi mogoče. Številke to jasno govore. Leta 1928. je Jugoslavija izvozila na Bolgarsko 4.407 ton blaga v vrednosti 17 milijonov 759.000 Din, Bolgarska pa je uvozila v Jugoslavijo 7.903 tone blaga v vrednosti 13.892.000 Din. Sedaj je zunanja trgovina med obema državama silovito nadovala in v letu 1932. je Jugoslavija izvozila v Bolgarsko le 1.873 ton blaga v vrednosti 3-8 milijonov Din, Bolgarska pa je uvozila v Jugoslavijo 3.756 ton blaga v vrednosti 5-9 milijonov Din. Vsaj ono viši-

no, ko v letu 1928. mora zunanja trgovina med Bolgarsko in Jugoslavijo doseči čim preje, naše prizadevanje pa mora biti, da tudi to višino presežemo in da se začno živahni in vedno bolj plodonosni gospodarski stiki med obema državama.

Kajti ti gospodarski stiki so ona steza, ki vodi k vedno prisrčnejšemu zблиžanju obeh narodov in ti stiki bodo omogočili rešitev tudi onih vprašanj, ki se zde danes še nerešljiva. Gospodarski stiki med nami

in Bolgari bodo ustvarili nov horizont in s tem tudi nove poglede na vprašanja, ki nas še razedinjujejo.

S tem južnoslovanskim idealom pred očmi in s temi iskrenimi željami, da v skupnem delu ustvarimo lepšo bodočnost obema bratskima južnoslovanskima narodoma, pozdravljamo nad vse prisrčno bolgarske goste in jim kličemo iz vsega srca in z vsem povdarkom:

Dobro došli, dragi bratje!

Veterinarstvo treba bolj pospeševati

Eno milijardo na leto škode od živalskih kužnih bolezni

Jugoslovansko veterinarsko združenje, dravska sekcija, je izdala ob priliki veterinarske razstave brošuro o pomenu veterinarstva za živinorejo Jugoslavije. V tej brošuri je poleg kratkega vodnika po veterinarski razstavi objavljenih tudi nekaj nad vse zanimivih člankov o pomenu veterinarstva, o bakteriologiji in dva praktična članka in sicer o veterinarstvu in konju pri delu. Brošura se deli obiskovalcem veterinarske razstave brezplačno, s čimer si je naša marljiva dravska sekcija veterinarjev pridobila novo zaslugo. Posebne pomena za javnost je članek dr. Kocjana o nujni potrebi bolj intenzivnega pospeševanja veterinarstva. Ker je ta članek splošnega pomena in ker naša javnost v resnici vse premalo skrbi za napredek živinozdravništva, ponatiskujemo članek dr. Kocjana.

Letošnja velika veterinarska razstava v Ljubljani ima med drugim namen pokazati vsej javnosti številne in odgovorne naloge, ki jih vrše veterinarji v javni službi in pri tej priliki opozoriti vse, da je uspešna izvršitev množičnih nalog, ki spadajo v delokrog veterinarja, mogoča le s sodelovanjem, zlasti pa s pravilnim razumevanjem in podporo javnosti.

S to razstavo in s tako obsežno nazorno sliko sodobne veterinarske znanosti, kolikor je bilo v danih razmerah mogoče, stopa veterinarski stan prvič pred javnost, da jo opozori, da je naše narodno premoženje potrebno veliko večje zaščititi. Po cenitvah strokovnjakov upropašajo letno živalske kužne bolezni čez eno milijardo dinarjev narodnega premoženja in če vzporedimo to veliko vsoto z vsakoletnim državnim proračunom, nam bo takoj razumljiv velik pomen dobro razvitega veterinarstva v naši državi. Da bo slika ogromne škode popolna, moram takoj povdariti, da so poleg kužnih bolezni, katere je posestnik obolelih živali dolžan v smislu zakona o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni prijaviti oblastem, razširjene v naših krajih številne druge kužne in nekužne bolezni, katerih posestnik obolelih živali ni dolžan prijaviti. Lastnikom je prepuščeno zdravljenje Bangove bolezni, kostolomnosti, rahitisa, nekaterih oblik tuberkuloze, smollike, meliljavosti in številnih drugih parazitarnih bolezni, kokošjega tifusa, differije itd. Samo v Dravski banovini te bolezni povzročajo škodo več deset milijonov dinarjev letno. Povzdiga živinoreje, konjereje, perutninarstva, čebelarstva, mlekarstva itd. brez zadostnega števila veterinarjev in odločujočega sodelovanja veterinarskega stanja je nemogoča. Neuvaževanje vedno novih pridobitev veterinarske znanosti in zapostavljanje veterinarskega stanja se na našem narodnem premoženju lahko še bolj maščuje!

Zakaj so te izgube narodnega premoženja vsako leto tako ogromne in zakaj zelo maloštevilni veterinarski stan v naši državi ne more teh izgub še bolj zmanjšati je več vzrokov, kateri bi se dali z malo večjo uvidevnostjo vseh odločujočih faktorjev odstraniti!

Maloštevilni veterinarji v javnih službah, ki vrše zatiranje živalskih kužnih bo-

lezni, navedenih v zakonu, nalete pri izvrševanju te odgovorne in težke službe radi prizadetih in oskudovanih posestnikov, celo pri izobraženih osebah, na številne predsodke in zapreke. Zlasti veterinarji na vodilnih mestih so pogostokrat predmet številnih intervencij odločujočih faktorjev radi odredb, katere so izdali samo zato, da se gospodarsko zaščititi kmet in da se pojavi kužnih bolezni čimprej omeje. Vsako polovičarstvo in popuščanje more imeti vedno katastrofalne posledice za živinorejo okuženega kraja ali celo vse banovine. Morda bi imel le še kdo pomislek, da se veterinarji premalo brigajo za zdravljenje živali, zato navajam sedanje stanje, da v zelo, zelo mnogih primerih zdravijo vse bolezni povprek več ali manj »poučeni« ljudje, ki imajo veselje do zdravljenja, ki se uče iz raznih pisanih prvih pomoči in poljudnih živinozdravniških knjig, ljudje, ki so napravili kmetijsko, gospodarsko, podkovsko šolo in se čutijo poklicane, da ta posel opravijo sami. Tako se na račun nepoučenosti zlasti malega kmeta koristijo razni ljudje raznih stanov. Bolezni pa se širijo dalje in redko izve za nje uradni veterinar na srezo. Dogaja se večkrat, da izve oblast za pogin živali šele, ko je posestniku poginila že tretja, četrta žival, zadnje govedo ali konj in pride obupani lastnik na oblast s prošnjo za podporo. Na vprašanje, zakaj ni že po prvem poginu ali obolenju prišel vsaj po nasvet, čuje se vedno isti odgovor, da je zdravil živino ta ali oni, ki se na zdravljenje razume, ta in oni sosed, ki je v vasi in tudi drugod že mnogo živali ozdravil?

Potrebno je podčrtati stanje statusa živinozdravnikov v Dravski banovini, katerih poleg onih v javnih službah na srezih in javnih klavnih mest, kjer so strankam na razpolago, vendar radi številnih nujnih uradnih poslov ne morejo se vsak čas odzvati takoj, ni nobenih drugih živinozdravnikov v pravem smislu besede, ki bi se pečali samo z zdravljenjem, razen dveh na teritoriju bivše Ljubljanske oblasti (Metlika, Prevoje) in štirih na teritoriju bivše Mariborske oblasti (Ormož, Kozje, St. Jurij ob j. ž., Sevnica). Nihče se ne naseli in ne bodo se mogli naseliti, dokler ne bodo nastavljeni ali po vzoru banovinskih zdravnikov, da jim bo zagotovljena pokojnina in stalna podpora ali pa od večjih zainteresiranih občin, odnosno zadrug, kajti nastavljeni živinozdravniki s privatno prakso bo moral še mnogo let razblinjati razne predsodke in zlasti te, da je žival potrebna pomoči že prej in ne takrat, ko že leži v zadnjih zdihljajih v hlevu, da ni to nobena pomoč, če se pokličejo sosede ali če se zdravi žival z zdravilom dvomljive vrednosti, ki ga je lastnik dobil od sosedov, odnosno po moledovanju ali brez za prvo silo v lekarni.

Letošnja obsežna veterinarska razstava nudi tako inteligentno kakor živinorejcu priliko, da se seznanji z delom in velikim delokrogom veterinarja in se javnost prepriča, da je nujno potrebno dobro razvito veterinarstvo. Nekateri oddelki so nazorno z znanstvenim materijalom izpopolnjeni zato, da javnost uvidi, da delo veteri-

narja ni delo drugega reda in da je sedanje prilike potrebno čimprej izboljšati.

Veterinarski stan je v drugih državah že davno izvedel socializacijo živinozdravniške prakse na deželi; s pomočjo oblasti ustanovil številne veterinarske ambulante, katere že mnogo let obstojajo celo v južnih državah na Balkanu, tako v Bolgariji, Turčiji. Vsa javnost se zaveda, da so neprecenljive vrednosti za živinorejce dotičnega okoliša. Tudi pri nas se včasih razpravlja o tem, toda kadar je potrebno pristopiti k realizaciji predlogov preide vselej predmet na mrtvo točko vsled težkih gospodarskih prilik in se odloži vedno na boljši čas... Jugoslovansko veterinarsko združenje je na lanskoletnem kongresu napravilo temeljito izdelan načrt popretnega zakona o ureditvi veterinarske službe, s katerim bi končno tudi v naši državi bilo mogoče zaščititi čim bolj zdravje živine našega kmeta, ga obvarovati velikih izgub vsled pogina živine, omogočiti ustanovitev ambulant in veterinarskih znanstvenih zavodov, kjer bi se raziskovale bolezni, ki vladajo med živino na njenem teritoriju, zaščititi veterinarsko prakso itd., in ni izključeno, da se bo s tem projektom dogodilo tako kot s projektom zakona o veterinarskih zbornicah, katere imajo veterinarji v vseh drugih državah, pri nas pa le drugi akademski stanovil. Projekt zakona o veterinarskih zbornicah, izdelan na kongresu veterinarjev Jugoslavije leta 1924 v Ljubljani in predložen kompetentnim faktorjem, pa do danes ni uzakonen. Vsi oni faktorji, ki se resno zavzemajo, da se izboljša gospodarsko stanje naše države, bodo imeli uspeh pri svojem trudu, če se bodo zavzeli z vsjo resnostjo za predlagani projekt zakona o ureditvi veterinarske službe in ga čimprej uzakonili. Denarne izgube, zlasti malega kmeta živinorejca vsled pogina živali, so včasih tolike, da jih s celoletnim marljivim poljskim delom ne more nadomestiti.

Sedanja generacija veterinarskega stanja je tudi v Dravski banovini dovolj opozorila celokupno javnost na vse pomanjkljivosti in ne bo njegova krivda, če bo naš kmet še nadalje moral trpeti številne gospodarske katastrofe pri svoji živinoreji in če razne številne živinorejske, mlekarške i. dr. zadruge ne bodo mogle vkljub agilnosti in zadržni zavednosti napredovati tako, kot napredujejo v drugih državah.

Vsemu trgovstvu!

Naši rudarski revirji, zlasti Trbovlje, Hrastnik in Zagorje so, kakor znano, zapadli v hudo stisko. Radi premajhne zaposlitve v rudnikih je omajana, v mnogih primerih pa tudi že uničena eksistenca stoterih družin. Še prav posebno pa je prizadeta mladina, ki je že končala osnovno ali meščansko šolo, pa sedaj ne najde nikake zaposlitve.

Zato je potrebno, da v tej akciji po svojih možnostih sodeluje tudi trgovstvo in sicer na ta način, da bi trgovci pri sprejemanju učencev in učenek v prvi vrsti upoštevali učence iz rudarskih krajev.

Zveza trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani apelira zato na vse slovensko-trgovstvo, da to pri sprejemanju učencev in učenek upošteva in s tem pomaga ljudem v hudi stiski, ki tare prebivalstvo v revirjih. Prijave sprejema Zveza trgovskih združenj Dravske banovine v Ljubljani (Trgovski dom), odnosno Akejski odbor za pomoč gladujočim rudarjem v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Zveza trgovskih združenj.

VEČJI IZVOZ JABOLK V AVSTRIJO

Ker je letošnja sadna letina v Avstriji zelo slaba in bo posebno malo jabolk, namerava avstrijska vlada povečati uvozne kontingente za jabolka. Kakor se poroča iz Dunaja, bi se zlasti povečal uvoz jabolk iz Jugoslavije.

Ugotovitev davčne osnove družbenega davka

Vprašanje skritih rezerv — Obdačenje tujega kapitala v domačih podjetjih

Da se doseže enotno postopanje pri dolečevanju davčne osnove za družbeni davek, je izdal finančni minister to pojasnilo:

1. V čl. 82. točke 9 se pravi, da se morejo vršiti davka prosti odpisi in dotacije fondov samo v mejah čl. 83. točk 7., 8. in 9.

Po točki 7. tega člena se morejo davka prosto odpisati, oziroma vnesti v rezervne fondove, samo oni zneski (in samo v oni višini), ki služijo za kritje nastalih izgub in izgub, ki jih je z gotovostjo pričakovati. Iz te stilizacije sledi, da se po uveljavljanju novega zakona o neposrednih davkih ne morejo davka prosto ustvarjati rezerve, ki ne pomenijo dejanskih izgub. Potemtakem se rezerve, znane v praksi pod imenom skritih ali latentnih rezerv, ne morejo delati na nobenem delu imovine.

Podjetja pa so pod sugestijo starih zakonov ustvarjala takšne rezerve in jih niso prijavljala davčnim oblastem, temveč so se nasprotno prizadevala, da jih čim bolj skrijejo. Ob priliki revizij in pregledov raznih podjetij so naše davčne oblasti takšne rezerve, a so jih dosedaj tolerirale in puščale neobdačene z motivacijo, da so bile storjene v prejšnjih letih, za katere velja zakon o amnestiji in aboliciji ali da so bile izvršene v letu, za katero je postala odmera davčne osnove šele izvršljiva in na zadnje tudi vsled tega, ker so bile mnenja, da je ustvarjanje latentnih rezerv dovoljeno tudi po novem zakonu o neposrednih davkih. To stališče davčnih oblasti glede latentnih rezerv pa ni upravičeno niti v enem od omenjenih primerov, ker se te rezerve ustvarjajo vsako leto znova, ker se iz leta v leto proizvajajo in kupuje nova hrana za skladišča.

Da se prepreči posledice tega stališča davčnih oblasti se mora v bodoče ob priliki odmere davčne osnove zahtevati od vsakega podjetja kalkulacija produkcijske, oziroma dejanske cene vseh zalog.

Dobljene kalkulacije mora oblast preiskati in bo po potrebi zahtevala tudi druge podatke. Če se s preiskavo dožene, da je podjetje ustvarilo rezerve, ki se po zakonu ne morejo davka prosto ustvariti, bo davčna oblast od njih odmerila davek brez ozira na to, če so one oblastem že preje znane ali ne, in brez ozira na izgovor podjetja, da so bile te rezerve storjene v prejšnjih letih. Pri odmeri davka za leto 1933 in prejšnja leta se bo izvršilo to obdačenje po rednem postopku brez kazenskega.

Če se latentne rezerve v bodoče ne bi izkazale v kalkulaciji, potem se bo proti podjetju postopalo kazensko.

S skritimi rezervami, to je onimi, ki so storjene na pasivnih postavkah bilance, se mora postopati po čl. 142. zakona.

V primeru, da tržne ali druge prilike opravičujejo zmanjšanje zalog izpod produkcijske, oziroma dejanske cene, je družba dolžna, da zaloge bilancira po dejanski, oziroma produkcijski ceni, razliko pa, ki jo smatra za upravičeno, rezervira na pasivni strani bilance. Podjetjem se dovoljuje tudi neposreden odpis, toda v tem primeru se mora ta odpis posebej naglasiti v

pravni prijavi in kalkulacijski ceni. Takšne odpise mora oblast vpisati v evidenco rezerv, ki jo vodi za vsako podjetje posebej.

2. Velik del podjetij, ki podleži družbenemu davku, izkazuje v svojih bilancah vsote dolgov, ki so vknjiženi v korist neposredno ali posredno zainteresiranih tujih delničarjev. Za te dolgov se dovoljuje upnikom obresti in provizije, za katere dostikrat ni plačan niti rentni davek po čl. 71.

Ugotovljeno je, da se takšna podjetja ustanovljajo z majhnim kapitalom samo zato, da bi jim finansijeji mogli dati ostala sredstva v obliki posojil, ker plačajo od dohodkov iz posojil samo 6 odstotkov davka po čl. 71., dočim bi morali plačati od dohodkov podjetij z velikim kapitalom davek po čl. 86, kakor ga morajo plačati vsa druga podjetja.

Na ta način ustanovitelji in finansijeji takšnih podjetij zagotove sebi stalen, od gospodarskih razmer neodvisen dohodek v obliki obresti in provizij.

Ker se v točki 4. 1 k čl. 82. zakona pravi, da se od davčne osnove ne morejo odbiti v bilanci zaračunane odškodnine in koristi ustanoviteljev in drugih članov, se davčnim oblastem naroča, da v bodoče najstrožje preiskujejo in kontrolirajo razmerje med kapitalom (glavnica in rezerve) ter ostalimi viri imovine. Če se ugotovi, da je razmerje v škodo kapitalu, se mora izvesti nadaljnja preiskava in dognati, kdo je dal ostala sredstva in če so ti upniki napram podjetju v razmerju ustanoviteljev ali delničarjev. V primeru, da so upniki na ta način zainteresirani pri podjetju, se ne priznajo izplačane in odobrene obresti in provizije kot režijski izdatki, temveč se morajo všteti v davčno osnovo. Ni redek pojav, da podjetja vnašajo v bilance tudi fiktivne dolge in da na te dolge dovoljujejo obresti in provizije in to pogosto tudi v takšnih zneskih, ki ne odgovarjajo našim tržnim razmeram. Ker so oblasti dosedaj opuščale, da takšne primere bolj rigorozno preiskujejo, se jim naroča, da najstrožje kontrolirajo bilančne dolge in zlasti one v tujini. Pri tem delu se ne sme pozabiti, da se zlasti tuji kapitali skrivajo za znanimi domačimi imeni (slamnatimi možmi) ter na zakulisen način odtegovajo obdačenju znatne vsote, ki so jih sebi zagotovili pod različnimi imeni od podjetij že v naprej. One osebe, ki pod svojim imenom krijejo tuji kapital, so koj vidne. Zato treba vsa izplačila, ki se po njih vrše, kontrolirati in obdačiti. V ta namen mora oblast v bodoče zahtevati od podjetij popolna poročila o sejah skupščin, upravnega in nadzornega odbora in se ne smejo zadovoljevati, ko dosedaj, z izvlečki iz zapisnikov sej in skupščin.

3. Izgube pri borznih spekulacijah v tujini bo priznavala davčna oblast samo na podlagi takšnih borznih dokumentov, ki jih bodo davčne oblasti zahtevale.

Da se pravilno oceni važnost borznih dokumentov, jih je treba kontrolirati po domačih borzih.

odločilna za reprezentativno kulturo vsakega naroda.

Se posebej apeliramo na naše gospodarske ljudi, da v čim večjem številu pristopijo k temu društvu, saj so med ustanovitelji društva tudi njih najuglednejši ljudje. Slovenski trgovec je bil vedno vnet podpornik slovenske kulture in to mora tudi ostati! Ta najlepša tradicija slovenskega trgovstva mora ostati vedno živa. Za napredek našega gledališča, za boljši obisk, to bodi geslo slehernega našega, res kulturnega človeka!

Odbor novega Društva prijateljev gledališča je sestavljen tako-le:

dr. Adlešič, odvetnik, Brejčeva, I. Deržič, nač. drž. žel., dr. Dular, ravnatelj velesejma, I. Frelih, predsed. DHP, Fr. Finžgar, duhovni svetnik, Franzl, tovarnar, Fr. Govekar, mag. svetnik, Gregorc, veletrgovec, I. Jelačin, predsednik ZTOI, J. Kavčič, nač. združenja trgovcev, V. Kunež, zastopnik grafičnega delavstva, M. Krapež, zastopnik obrtništva, dr. Lapajne, A. Lajovic, apel. svetnik, Maječ, restavrator, dr. Mole, zastopnik magistratnih uslužbencev, dr. Pirkmajer, podban, dr. Dinko Puc, župan, dr. I. Slokar, zastopnik bančnih zavodov, Romana Vašičeva (SZD), A. Vodnik (najstarejši abonent), N. Velikonja, F. Uratnik, tajnik DZ, in g. M. Žnidaršičeva, za Klub Primork.

Adria prasek je boljši

SEZNAMI ZA ODMERO PRIDOBNE RAZPOSLANI

Davčna uprava Ljubljana-okolica razglašala, da so sezname oseb, zavezanih pridobnini, ki vsebujejo predloge davčne uprave za odmero pridobnine in davka na poslovni promet za davčno leto 1933 in dneve razprav davčnega odbora, razposlani pristojnim županstvom tukajšnjega upravnega območja v razgrnitev za dobo 8 dni, kjer jih interesenti lahko vpogledajo.

VELIKO POTOVANJE »KRALJICE MARIJE« PO ORIJENTU

Letošnje veliko jesensko potovanje parnika »Kraljica Marija« po vzhodnem Sredozemskem morju se začne dne 13. septembra iz Benetk, in 14. septembra iz Splita.

Na tem potovanju se bo ladja ustavila v najbolj znanih pristaniščih Orienta, kakor so: Phaleron (za obisk Aten in njenih izkopin), Carigrad (z vožnjo skozi Bospor do Crnega morja), Rhodos, Beyrouth (možnost izleta v Baalbek in Damask), Jaffa (za obisk Jeruzalema, Betlehema itd.), Port-Said (Sueški kanal), Aleksandrija (možnost obiska Kaira, Sfing in Piramid), Dubrovnik, Split in konča v Benetkah. Potovanje bo trajalo celih 24 dni. Izleti na kopnem so posebej organizirani ter se za njih plača posebna taksa.

Cena potovanja je od Din 5.200— naprej. Vse informacije daje: Putnik, Ljubljana, za nebotičnikom.

Adria prasek je boljši

PRVA JUGOSLOVANSKA MORNARSKA ŠOLA

V najkrajšem času se otvori prva jugoslovanska mornarska šola. Bo to strokovna šola za izobrazbo kvalificiranih mornarjev za trgovsko mornarico, kakor krmarjev, radiotelegrafistov, signalistov itd. Takšne šole že obstojajo v drugih državah v zasebnih rokah, dočim bo naša nova mornarska šola državna. Da se zagotove stroški za vzdrževanje takšne šole in gojencev, se bo pobirala od vseh ladij, ki ne plačujejo pristaniške pristojbine, zlasti pa od luksuznih, zabavnih in sportskih ladij, posebna pristojbina. Zelo verjetno je, da se bo nova šola začela že letos. Sedež šole bo na Korčuli.

USTANOVITEV AMERIŠKO-JUGOSLOVANSKE BANKE

»Jugoslovanski Lloyd« poroča, da je bilo pred dnevi v Zagrebu več ameriških kapitalistov, ki so imeli z zagrebškimi gospodarskimi ljudmi nekoliko informativnih sestankov. Vsled teh sestankov se je začelo v Zagrebu govortu, da nameravajo ti ameriški kapitalisti ustanoviti v Zagrebu ameriško-jugoslov. banko, katere ustanovni kapital bi znašal od 2 do 3 milijone dolarjev. Za finančno skupino, ki bi ustanovila to banko, da je znani ameriški finančnik Kahn.

Po svetu

Na zasedanju banovinskega sveta je izjavil ban dr. Marušič, da pripravlja banska uprava banovinsko zavarovalnico, ki bo obsegala vse panoge zavarovanja.

V ožji odbor, ki bo upravljal banovinski bednostni fond, so bili izvoljeni: dr. Roš, dr. Goričan, Detela, dr. Lipold, Tavčar in Arko.

Banovinski svet je sprejel uredbo o izvedbi občinskih volitev. Prijava kandidatnih list bo svobodna.

Narodni poslanec Jovica Kandić se je smrtno onesrečil. Padel je pod vlak, ki ga je vsega razmesaril.

Tarifni odbor je sklical železniški minister za 12. september.

Državne sladkorne tvornice niso včlanjene v sladkornem kartelu, iz katerega so izstopile že lani.

Bolgarski kralj Boris je došel v London, kjer bo skušal doseči večje posojilo za Bolgarijo.

Titulescu in Jevtić se udeležita proslave desetletnice turške republike v Ankari, kakor poročajo bolgarski listi.

Albanija je ustanovila Priv. družbo za izvoz deželnih pridelkov z ustanovnim kapitalom 200.000 zlatih frankov.

Grška opozicija je zapustila parlament, da poostri borbo proti vladi.

Vrhovna uprava grškega uradniškega društva je sklenila, da proglasi stavko v protest proti znižanim plačam.

Velike komunistične demonstracije so bile v Sofiji in drugih bolgarskih mestih. Policija je le s težavo odbila demonstrante, da niso prodrli do nemškega poslanstva v Sofiji, kjer so hoteli demonstrirati proti Hitlerju. Več demonstrantov in policistov je bilo ranjenih.

Nevarnost romunske vladne krize je odpravljena, ker uživa ministrski predsednik popolno zaupanje kralja in bo vsled tega mogel tudi napraviti red v svoji stranki.

Nemčija pripravlja vojno, je izjavil na nekem shodu predsednik čl. senata Donat. Ves češkoslovaški narod mora na nemško rožljanje z orožjem odgovoriti, da noče revizije mej, da od nikogar nič ne zahteva, a da tudi nikomur nič ne da.

Z ozirom na pričetek razorožitvene konference zahtevajo francoski listi vedno bolj odločno, da se najprej ustanove kontrolne komisije, ki bi nadzorovale oboroževanje v raznih državah. Takšna kontrolna komisija bi morala najprej odpotovati v Nemčijo. Angleški listi se v zadnjem času tej francoski zahtevi pridružujejo.

Francoski in angleški ministri se sestanejo v drugi polovici septembra h konferenci, na kateri bodo razpravljali o gospodarskih vprašanjih srednje in južnovzhodne Evrope.

Med Poljsko in sovjetsko Rusijo bo ob priliki obiska maršala Pilsudskega v Moskvi sklenjena vojaška zveza. Vest pa še ni uradno potrjena.

Nemška in italijanska diplomacija poskuša tudi Rusijo pritegniti v pakt četvorice.

Nemci so po sovjetskem poslaniku v Berlinu zaprosili Mussolinija, da bi posredoval med Nemčijo in soveti.

Vedno več poročajo listi o nasprotju, ki je nastalo med Hitlerjem in Göringom. Po nekaterih vesteh je hotel dati Hitler Göring pa si je v zadnjem času položaj zelo utrdil, o čemer priča tudi njegovo imenovanje za generala, dočim je Hitler še vedno le korporal. Tudi veleindustrija je za Göring, ki se v kratkem poroči s hčerko veleindustrijalca Thiessena.

Von Papen obišče Budapešto, da se dogovori z Gömbösem o ožjem sodelovanju Nemčije z Madjarsko.

Nürnberski shod hitlerjevcev je veljal nemško državo 22 milijonov mark ali skoraj pol milijarde dinarjev.

Na avstrijsko-nemški meji je zopet prišlo do mejnih incidentov. Več stražnic so hitlerjevci pognali v zrak.

Nizozemska je odpovedala carinsko premirje, ki je bilo sklenjeno v začetku svetovne gospodarske konference.

Na Kubi so nižji častniki in podoficirji sestavili novo revolucionarno vlado in odstavili vlado Cespedesa, ker je bila premalo odločna. Združene države Severne Amerike so poslale proti Kubi bojne ladje.

Na Havani je divjal silen vihar. Nad 100 ljudi je bilo ubitih in na stotine hiš razdejanih.

Pristopajte k Društvu ljubiteljev gledališča

Naše gledališče je zašlo v težko krizo. Vzrokov te krize je več. V prvi vrsti je treba omeniti postopno znižanje državne subvencije od 6 in pol milijonov na 3 milijone. Ni pa v tem znižanju edini vzrok krize. Naše gledališče bi moglo tudi ob tej subvenciji s svojimi odličnimi močmi napredovati, če bi tudi premožnejši ljudje bolj obiskovali gledališče. Ti ljudje pa menda ne vedo več, da je naša drama na tako visoki umetniški stopnji, kakor že ni bila dolgo in da bi dosegala še lepše uspehe, če ne bi tako težke gmotne skrbi že dušile vse naše gledališko življenje. A tudi naša opera je na višini, kakor že ni bila dolgo. Tako smo doživeli lani predstave, ki bi jih mogli s ponosom pokazati tudi razvajanim tujcem. Na vsak način pa je naše narodno gledališče na neprimerno višji umetniški stopnji, ko vsi oni glupi in

kričasti filmi, ki uživajo toliko nezasluženi simpatij pri naši javnosti. Je že greh proti dobremu okusu, če kdo kar redno obiskuje kino-gledališča, v pravo gledališče pa nikdar ne prestopi njegova noga.

Včasih je bil v Ljubljani razpisal zakon, da je imela vsaka premožnejša rodbina svojo ložo v gledališču. Z oddajo teh lož je bil obstoj našega gledališča pred vojno zagotovljen. Kakor je bilo nekoč, tako mora biti tudi danes. Mora zmagati zopet nazor, da je znak ugleda za vsako premožnejšo rodbino, če ima svojo ložo v gledališču. Kakor se kdo udeležuje v kulturnem življenju, po tem se sodi tudi njegova kulturna stopnja. Obisk gledališča je znak kulture, obisk filma pa le zahteva dobe, ki slovi po svoji plitkosti.

Zato pristopajte k Društvu ljubiteljev gledališča, da se poveča obisk gledališča, čegar višina je

Denarstva

STANJE HRANILNIH VLOG V EVROPI
Dne 31. marca je bilo stanje hranilnih vlog v posameznih državah sledeče (v oklepajih stanje vlog v primeri s stanjem dne 31. 3. 1932): Češkoslovaška 21.504 milijonov Kč (-163 milijonov), Nemčija 10.396 milijonov mark (+1.446), Avstrija 1.060 milijonov šilingov (+56), Belgija 9.895 milijonov belg. fr. (+548), Francija 23.273 milijonov frankov (+1.529), Italija 33.322 milijonov lir (+2.834), Nizozemska 836 milijonov goldinarjev (+58), Poljska 1.036 milijonov zlotov (+89), Rumunija 948 milijonov lejev (+287), Anglija 477 milijonov funtov (+43), Švica 2.654 milijonov frankov (+132) in Jugoslavija 468 milijonov Din (+83 milijonov). Pri Jugoslaviji so upoštevane le vloge v Poštni hranilnici.

*

Banca d'Italia je znižala obrestno mero od 4 na 3-5%. A kdaj jo bo znižala naša Narodna banka?

Finska banka je znižala obrestno mero od 5-5 na 5%.

Po zadnjem izkazu Avstrijske narodne banke se je obtok njenih bankovcev povečal za 84-9 na 900-1 milijonov šilingov, zvezni dolg se je zmanjšal za 4-5 na 191-5 milijonov, obveze na pokaz pa za 74-9 milijonov šilingov. Zlato in devizno kritje se je zmanjšalo od 25-8 na 25-4%.

V Nemčiji se opaža povečanje vlog v hranilnicah in bankah javnih teles, dočim padajo vloge v zasebnih denarnih zavodih.

Švicarska vlada je sklenila, da priznava za dolarsko posojilo iz l. 1924 zlato klavzulo in bo odplačevala obresti tudi v zlatih dolarjih. Isto sta sklenili tudi Francija in Nizozemska.

Angleško finančno ministrstvo pripravljajo emisijo novega notranjega posojila v višini 300 milijonov funtov.

Konkurzi, prisilne poravnave in posredovalna postopanja

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. avgusta 1933. sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

1. OTVORJENI KONKURZI:

V Dravski banovini 4 (9), Savski 2 (4), Vrbaski 1 (1), Primorski 2 (-), Drinski - (4), Zetski - (-), Dunavski 3 (8), Moravski 1 (2), Vardarski 2 (6), Beograd, Zemun, Pančevo 4 (5).

2. OTVORJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

V Dravski banovini 4 (33), Savski 1 (24), Vrbaski - (4), Primorski - (9), Drinski 2 (8), Zetski 1 (2), Dunavski 1 (7), Moravski 1 (1), Vardarski - (4), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (8).

3. OTVORJENA POSREDOVALNA POSTOPANJA,

kolikor jih je društvu bilo javljenih: V Dravski banovini 7, Savski 74, Vrbaski 2, Primorski 4, Drinski 6, Zetski 6, Dunavski 8, Moravski 3, Vardarski 3, Beograd, Zemun, Pančevo 4.

4. ODPRAVLJENI KONKURZI:

V Dravski banovini 3 (6), Savski 6 (3), Vrbaski 1 (2), Primorski 2 (1), Drinski 3 (2), Zetski 1 (2), Dunavski 11 (4), Moravski 1 (2), Vardarski - (1), Beograd, Zemun, Pančevo - (1).

5. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

V Dravski banovini 2 (12), Savski 8 (16), Vrbaski 3 (3), Primorski 4 (6), Drinski 1 (9), Zetski 3 (-), Dunavski 2 (17), Moravski - (-), Vardarski - (-), Beograd, Zemun, Pančevo - (6).

Obiščite velesojem! - Vstopnina znižana!

Da omogoči obisk velesojem tudi manj premožnim ljudem, je velesojemska uprava znižala vstopnino v dne 6. do 8. septembra na polovico, na 5 Din. Tudi jutri na praznik velja torej znižana vstopnina.

Ukrep velesojemske uprave se je izkazal kot zelo umesten, ker se je obisk zelo dvignil, čeprav je bil tudi že preje nad pričakovanje dober.

Razstava »Živalice«

Geslo velesojemske uprave je, da nudi vedno nekaj novega. Na prostoru, kjer je bila v nedeljo razstava montafonske živine, je sedaj razstavilo vedno agilno društvo »Živalice« našo drobnico. Razstavilo je koze, kozliče, ovce in jančke ter kunce. Posebno za našega malega človeka je gojitev drobnice največje važnosti in zato zasluži društvo »Živalice« vso pohvalo, da s svojo razstavo vzgaja ljudi k bolji negi živali. Za mnoge naše ljudi je reja koze naravnost življenjskega pomena, saj je to edini način, da pridejo otroci velikoštevilne družine do mleka.

Koz je razstavljenih okoli 40, ki vse kažejo, da so dobre mlekarice. Povprečno dajejo po 5 litrov mleka na dan. Prvo nagrado je dobila koza g. Medveška, ki daje na dan 6 litrov mleka. Med kozlički pa je dobil prvo nagrado kozlič g. Rožanca iz Zg. Šiške, ki je eden naših najstarejših rejcev koz.

Velike važnosti za naše gospodarstvo je tudi ovčereja. Naša najboljša pasma je jezersko-solčavska, ki smo jo v predvojnem času izvažali v zelo velikem številu. Še danes je mnogo zanimanja za te naše ovce in kljub vsem izvoznim težavam se še vedno oglašajo tuji iz tujine. Glavna prednost jezersko-solčavskih ovc je, da imajo poleg okusnega mesa precej enakomerno debelo volno. Samo takšna volna je primerna za industrijo. Naša krepko razvijajoča se tekstilna industrija mora danes uvažati še sirovine s tujine. Če bi pa bila naša ovčereja na višji stopnji in bolj razvita, bi se mogli tudi v tem oziru osamosvojiti od tujine. Zato je tem bolj hvalevredno, da je »Živalice« pričela posvečati svojo pažnjo ovčereji.

Na razstavi je bilo razstavljenih 36 ovac, od katerih je dobil prvo ceno oven g. Janeza Dolinarja. Najlepša skupina ovac pa je bila last Josipa Virnika iz Jezerskega.

Pohištvena razstava

Se mnogo večja kakor druga leta je letos pohištvena razstava. Razstavljeno pohištvo dokazuje, da smo v tej stroki že dosegli višek in da je naša pohištvena industrija brez konkurence. Naravnost veselje je gledati vse te krasno izdelane sobe, ki so brez vsake hibe in popolne do zadnje podrobnosti. Pohištvena razstava je že postala naš ponos, zlasti, kadar jo občudujejo tujei, ki prihajajo na velesojem v vedno večjem številu.

Skrb za kmetijstvo

Posebna prednost letošnje razstave »Ljubljana v jeseni« je, da je v tako veliki meri posvečena kmetijstvu. Jasno je, da ni mogoče premagati krize v kmetijstvu drugače, ko s čim večjo racionalizacijo produkcije. Isti donos, kakor so ga dosegle druge države, mora doseči tudi naše kmetijstvo. Razstave, kakršne je priredila letos velesojemska uprava, pa služijo temu namenu v naravnost odlični meri.

Omenili smo že veterinarsko razstavo, ki je v vsakem pogledu v resnici vzorna. Poročali smo nadalje o razstavi montafonske živine in o razstavi drobnice. Obe razstavi sta dokazali, da se naši ljudje res trudijo za dobro rejo živali. Velike važnosti pa sta tudi mlekarška razstava in vinska razstava. Letos razstavljajo na velesojem Združene mlekarške zadruge in Gorenjska zveza (8 zadrug) in Blejska zveza (5 zadrug). Razstava pričča, da naše mlekarstvo lepo napreduje. Treba le še dvigniti propagando za naše domače mlečne izdelke, ki po kakovosti ne zaostajajo za tujimi, a so pri tem neprimerno cenejši. More se reči, da je v tem pogledu razstava dosegla uspeh. Tudi vinska razstava je lepo urejena. Posebno mnogo zanimanja je za buteljčna vina.

*

RAZSTAVA BREZMOTORNEGA LETALA

Mnogo pozornosti vzbuja brezmotorno letalo, ki ga je izdelal Franc Pretnar iz Cirčič pri Kranju. Zlasti mladine je vse polno okoli letala in kar vidi se, kako nad vse radi bi poleteli na letalu. Letalo je krasno izdelano in solidne konstrukcije.

NA ZABAVIŠČU

Po vsem velesojem je živahno, zlasti pa v večernih urah na zabavišču. Življenje valovi tu kar v velikih valovih, kar je naravno, saj je povsod vse polno novega in zanimivega. Posebna atrakcija pa je variete, ki je vedno nabito polno. Prva predstava je ob petih, druga pa ob osmih zvečer. Aplavz pri obeh predstavah velik in tudi zaslužen.

Tako je tudi letošnji velesojem na višku in poleg koristnih in poučnih stvari nudi tudi polno zabavnih in veselih.

Zato pa: obiščite velesojem, oglejte si njegove zanimive razstave.

INKASO

vsakovrstnih terjatev v vseh krajih Jugoslavije ter intervencije pri prisilnem izterjavanju oskrbuje javna agencija

Dr. Gaj Emil, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 1
Telefon 29-71

JAPONSKI SVINČNIKI NA NAŠEM TRGU

Poročali smo že, da so se pojavili v Osijeku japonski svinčniki, ki da so zelo poceni in veljajo postavljeni v Osijek le 50 p kos. Ker so so vsled te naše novice zanimali nekateri naši trgovci za japonske svinčnike, objavljamo notico »Jugoslovenskega Lloyda«, ki piše o japonskih svinčnikih med drugim to-le: »Japonski svinčniki se v nobenem oziru ne morejo primerjati z evropskimi svinčniki, niti ne z onimi najslabše vrste, s takimi imenovanimi »skartiranimi«. Svinčniki, ki prihajajo iz tvornice Hardtmuth v Čeških Budjevi-

vicah prekašajo japonske svinčnike tako po kakovosti lesa in polituri ko po kakovosti grafitu, a so pri tem le za 5 par dražji od japonskih. Grafit japonskih svinčnikov je izpod vsake kritike, les se le slabo reže, trdota svinčnikov pa je čisto neenakomerna in se dobe v enem zavojčku svinčniki vseh vrst. Po kakovosti so evropski svinčniki najmanj desetkrat več vredni ko japonski.

OBČNI ZBORI

Izredni občni zbor Gostilničarske samopomoči Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani bo dne 19. septembra ob 10. v spodnji dvorani hotela »Metropol«.

Kupujte domače proizvode!

Vanilin sladkor in Prašek za pecivo:

Adria Za naš

na se kupujejo naši domači proizvodi: prašek za pecivo, vanilin-sladkor, rumenilo in puding praški znamke »ADRIA«.

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 15. septembra 1933 ob 11. uri dobavo: 3000 kg I. svinjske masti, 720 kg sirove kave, 4000 kg koruznega zdroba, 2000 kg bučnega olja, 4000 kg riža, 400 kg papir. vrečic, sortiranih, 1000 kg terpentinovnega mila. Dobavni pogoji pri podpisani direkciji.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe o dobavi 12.000 komadov krajnikov; do 18. oktobra t. l. pa o dobavi 300 m² hrastovega lesa.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. septembra t. l. ponudbe o dobavi 5 kg naftalina, 5 kg modre galice, 100 kg kolofonije, 50 kg modre barve, 10 kg sikativa in 10 kg kopal laka.

Pleskanje železniškega mostu Poljčane-Zreče se bo oddalo potom pisemnih ponudb, katere je vložiti do dne 12. septembra t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Brzjavni:

Krispercoloniale Ljubljana

Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:

Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne

robo. Velepražarna kave.

Mlini za dišave

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postržba — Ceniki na razpologo

Ustanovljeno leta 1840

Adria prašek je boljši

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odlična in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolj izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudijo tujim uvoznikom čim bolj uporabni ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancih, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporčil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pripominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Lesni proizvodi in lesna industrija

9573 — Alger: zastopnik za les.
9769 — Salonique: oglje.
10117 — Tunis: furnir, razni les.
10118 — Tel-Aviv: zastopnik za gradbeni les.

Sadje

8826 — Magdeburg: pekmez iz češpelj.
9440 — Frankfurt: slive, jabolka, grozdje, melone, dinje.
9767 — Lodz (Poljska): zastopnik za suhe češplje.
9864 — Helsinki: suhe in sveže slive.
9903 — Leipzig: zastopnik za grozdje.
10118 — Tel-Aviv: zastopnik za konzervirano sadje.
10128 — Bremen: zastopnik za beljene orehe.
10213 — Westerwoort (Holandija): slive.

Razni kmetijski proizvodi

9633 — Leipzig: zdravilne rastline.
9902 — Tallin (Estonija): detelja.
9928 — Buenos Aires: suhe slive.
10017 — Berlin: vino, žganje, likerji za Z. D. Sev. Am.
10024 — Dresden: vinski kamen.
10052 — Baden (Schweiz): fižol, česen (luk), čebulice.
10119 — Strasbourg: zdravilne rastline, gobe.
10218 — Deux-Acren (Belgija): lipov cvet.
10376 — Bruxelles: vino.
10458 — New York: bolhač.

Perutnina, živinoreja in ribe

9295 — Berlin: sirovo maslo, mast, jajca, morske ribe, sardele, perje.

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Drav. banovine z dne 6. sept. objavlja med drugim: Uredbo o častnih sodnikih — Uredbo o izpremembah in dopolnitvah zakona o zaščiti kmetov in uveljavitvi posameznih predpisov zakona o izvršbi in zavarovanju — Uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o sestavi in poslovanju drž. filmske centrale in o prometu s filmi — Uredbo o izpremembi čl. 12 uredbe o posredovalnem postopku — Pravilnik o postavljanju poslovodij v rokodelskih obratih, ki jih vodijo vdove — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

9266 — Wien: gosja jetra.
9672 — London: suha čreva.
10019 — Berlin: perje.
10043 — Kopenhagen: sirove in predelane kože.
10118 — Tel-Aviv: zastopnik za sirovo maslo, suho meso.
10310 — Dresden: živina, divjačina.
10500 — Anvers: svinjska mast.
10554 — Alexandrie: morske in konzervirane ribe.
10616 — Karlovy Vary: vložena jajca, živina.

Rude

10015 — Hamburg: komisionar za rude.
10043 — Kopenhagen: bakrena ruda.

Razno

10118 — Tel-Aviv: zastopnik za papir, lepenko, tekstilno blago.
10184 — Bruxelles: zastopnik za razne izvozne predmete v Belgijo, belgijske in francoske kolonije.
10289 — Genova: premogovni odpadki za izdelavo briketov.
10550 — Paris: nikotin, sulfat od nikotina.
10555 — Istanbul: klobuki, mizarški klej, amonijak.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šoleburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

POVEČANJE NAŠEGA POMORSKEGA PROMETA

Po statistiki Trgov.-industrijske zbornice v Splitu se je povečal naš pomorski tovarni promet za 14 odstotkov. V prvi polovici leta 1932 je znašal izvozni promet 5.504.632 stotov, v prvem polletju 1933 pa 6.008.166 stotov ali za 493.534 stotov več. Uvojni promet pa je narasel od 1.400.683 stotov v prvi polovici leta 1932 na 1 milijon 909.822 stotov v letu 1933. Skupno se je tovarni promet povečal za nad en milijon metrskih stotov. Najbolj se je povečal promet Sušaka, na katerega odpade skoraj polovica vsega poviška. Split je v glavnom ohranil svoj lanski promet, dočim so Šibenik, Dubrovnik in Metković znatno povečali svoj promet.

IZLET S POSEBNIM VLAKOM V SALZBURG IN MÜNCHEN

prideji »Putnik« v dne 6. do 12. oktobra t. l. Odhod iz Ljubljane v nedeljo dne 7. oktobra ob 2:30 ponoči skozi Beljak, Badgastein v Salzburg. Dopoldan ogled znamenitosti mesta, ob 13. skupno kosilo v Spiegel-Keller-u. Popoldan izlet na Gaisberg. Ob 20:25 odhod v München. V ponedeljek, torek in sredo ogled znamenitosti mesta in razni izleti. V četrtek dne 11. oktobra povratek iz Münchena ob 7:45 v Badgastein. Tu je triurni postanek. Ob 15. nadaljevanje vožnje preko Jesenic v Ljubljano. Zahtevajte programe. Prijave sprejema »Putnik« v Ljubljani do dne 24. t. m.

Cena vožnje Ljubljana—München in nazaj III. r. Din. 490.—; II. Din. 680.—. Ljubljana—Salzburg in nazaj III. razred Din. 300.—, II. Din. 450.—. Cena cele oskrbe (prenočišče in hrana) odvoz in dovoz v hotele, ogled mesta pod strokovnim vodstvom, napitnine, takse Din. 1.100.— za osebo.

Trzna poročila

DVIG CENE JAJCEM

V Hrvatskem Zagorju so se v zadnjih dneh zelo dvignile cene jajcem. Trgovci, ki kupujejo jajca le po novih uzancih na kilogram, plačujejo za kilogram jajc 12:50 dinarjev, kar znasa povprečno za eno jajce 65 par. Dosedaj so plačevali za kilogram jajc samo 6:50 Din. Na zagrebškem trgu se plačujejo prvevrstna jajca po 75 par. Ta velik dvig cen je nastal vsled velikega povpraševanja po naših jajcih v tujini.

CENA VINU RASTE

Skoraj v vseh vinorodnih krajih države so v zadnjem času cene vinu narastle. V severni Dalmaciji se plačuje belo vino po 250 do 300, črno po 150 do 200 dinarjev za hektoliter. V Hercegovini je navadno belo in črno vino po 300 do 500 Din, boljše vrste pa po 600 Din hektoliter.

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem dne 1. septembra t. l. je bilo pripeljanih 287 svinj in 1 koza; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 100— do 120—, 7 do 9 tednov stari 200— do 220—, 3 do 4 mesece stari 250— do 320—, 5 do 7 mesecev stari 380— do 450—, 8 do 10 mesecev stari 620— do 650—, 1 leto stari 680— do 700—, 1 kg žive teže 7— do 8—, 1 kg mrtve teže Din 10— do 10:50. Prodanih je bilo 159 svinj.

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. septembra 1933.

Meso: 1 kg volovskega mesa I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, kravjega mesa 6—8, vampov 6—8, pljuč 5—6, jeter 8, ledvic 10, loja 5 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od 10—14, jeter 12, pljuč 10 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 14—18, pljuč 10, jeter 12, glave 8, slanina od 16:50—18, na debelo 16, suhe slanina 18—20, masti 18, šunke 22, prekajenega mesa od 16—20, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 12, jezika 20 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, salami 50—60 Din.

Perutnina: piščanec majhen 10—20, kokoš 25, petelin 25—30, raca 25, domači zajec 5—10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2,

kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 26, čajnega masla 36, masla 22, bohinjkega sira 24—28, trapistovskega sira 16—20, sirčka 8, eno jajce 1 Din.

Pijača: 1 liter starega vina 12—16, novega 8—12, piva 10, žganja 20—30 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4:50, polbelega 4, črnega 3, žemlja mala 0:50, vel. 1 Din. Opomba: Cene kruhu so se s 15. septembrom t. l. znižale pri belem in polbelem za Din 0:50.

Sadje: 1 kg jabolk po 3—4, hrušk 3, breskev 6—8, orehov 6, luščenih orehov 24, češpelj 6—8, suhih češpelj 7:50, suhih hrušk 6 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 76, Santos 54, Rio 46, pražene kave od 56 do 94, čaja 76—100, kristal belega sladkorja 14:50, sladkorja v kockah 16:50, medu 18—20, kavne primesi 18, riža od 4:50—11, 1 liter namiznega olja 14—16, olivnega olja 17—30, bučnega olja 16, vinskega kisa 4:50, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirita denat. 10, 1 kg soli 2:75, popra 38—40, paprike 22—24, testenine 8 do 11, kvasa 25 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00, na debelo 2:70, na drobno 3; št. 0, na debelo 2:70, na drobno 3; št. 2, na debelo 2:55, na drobno 2:85; št. 4, na debelo 2:45, na drobno 2:75, št. 5, na debelo 2:35, na drobno 2:65; št. 6, 2:15—2:50, ržene enotne moke 2:75, pšeničnega zdroba 3:50, koruznega zdroba 2, pšeničnih otrobov 1:25, koruzne moke 1:50, ajdove moke 5, kaše 3:25, ješprenja 3:50, ovsenega riža 5:60 Din.

Žito: 100 kg pšenice 150, rži 130, ječmena 150, ovsa 130, prosa 160, kuruze 120, ajde 280, fižola 250—400, graha 1200, leče 1200 Din.

Krma: 100 kg sladkega sena 35, polsladkega sena 30, kislega 25, slame 25 Din, prešana stane 5 Din več.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnote solate 3 kom. 1, endivije 3 kom 1, zgodnega zelja 2, kislega zelja 5, ohrovtja 3, koleraba 0:50, 1 krožnik špinata 1:25, 1 kg paradižnikov 3, kumar 2, kumaric za vkisovanje 8, graha v strožju 2, lušč. graha 5, fižola v strožju 2, čebule 3, česna 10, krompirja 1 Din.

Narodno gledališče v Ljubljani

Opera, začetek ob 20.

Petek, dne 8. septembra: André Chenier, opera. Znižane cene.

Sobota, dne 9. septembra: Jim in Jill, opereta. Znižane cene.

Nedelja, dne 10. septembra: Marta, opera. Znižane cene.

Samo kdor pravilno kuha, kuha dobro!

To velja tudi za Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Pravim „Franckovim“ dodatkom. Vsipati v hladno vodo in pustiti kuhati pet minut!

Veletrgovina kolonijalne in specerijske robe
Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industriji!
Trgovski list

» priporočja za inseriranje!

Kastelic in drug

trgovina s papirjem na veliko
Ljubljana

Aleksandrova cesta 9, pritličje levo

Glavno zastopstvo za Dravsko banovino:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani, Sladkogorske tovarne papirja in lepenke dr. z o. z., Sladki vrh in konfekcijske tovarne „Kuverta“ d. z. o. z. v Ljubljani.

Naročajte „Trgovski list“!

